

Noviny obce Horná Súča - ročník VIII. - číslo 3 - október 2004 - 2 koruny

Súčanský

HLÁSNIK

DOŽINKY 2004

Z rokovania Obecného zastupiteľstva

Uznesenie č. 5/2004 – OZ zo dňa 27. augusta 2004

Obecné zastupiteľstvo v Hornej Súči a/ berie na vedomie

- kontrolu plnenia uznesenia
- informáciu o vybavovaní nadstavby MŠ a ZŠ

- informáciu o príprave a zabezpečení začiatku školského roku v základných a materských školách

b/schvaľuje

- úpravu rozpočtu na rok 2004 podľa návrhu

- financovanie nadstavby materskej školy 5. 418 tis. z vlastných zdrojov a vyčlenenie z rozpočtu každého roka po dobu 30-tich rokov splátku úveru spolu cca 700 tis. SK

- cenu pozemku pre Ing. Faryovú vo výške 10,- SK/m²

- odpredaj časti pozemkov parcelné číslo 15275/3, 15272/9 a 15138 po zameraní a predložení geometrického plánu po 20,-SK/m²

- odpredaj pozemku parcelné číslo 15221/8 po zameraní a predložení geometrického plánu po 15,- SK/m²

- prenájom priestorov bývalej obuvi v budove č. 232. Hromádkovej Márii a manželovi

Upozornenie pre občanov**INŠTALOVANIE VODOMEROV**

Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 397/2003 zo dňa 19. septembra 2003, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o meraní množstva vody dodanej verejným vodovodom a množstva vypúšťaných odpadových vôd a vôd z povrchového odtoku a o smerných číslach spotreby vody **vyhlasuje, že:**

- každý odberateľ obecnej vody musí mať nainštalované meradlo vody. Montáž vodomeroV vykoná Obecný úrad v Hornej Súči na svoje náklady. Je preto potrebné vybudovať prístupové šachty s rozmermi 90x120 cm, v hĺbke 160 cm, prístupové potrubie 30 cm nad dnom šachty do 15. novembra 2004.

V prípade neuposlúchnutia tejto výzvy obecného úradu, bude musieť obec pristúpiť k odpojeniu vody, nakoľko podľa ho-reuvedeného zákona musí mať meradlo vody každý odberateľ vody.

Ochrana drevín podľa zákona

Dňom 1. januára 2002, s výnimkou vybraných ustanovení, nadobúda účinnosť zákon č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky. Podľa ustanovenia § 2 písm. f) na obce prechádzajú aj pôsobnosti na úseku ochrany prírody. V súvislosti so zákonom NR SR č. 287/1994 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov ide o výkon štátnej správy vo veciach ochrany drevín.

Nová právna úprava stavia obce do pozície orgánov ochrany prírody a krajiny oprávnených rozhodovať na úseku ochrany prírody vo veciach ochrany drevín.

Práva a povinnosti obcí po prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce

V zmysle § 2 písm. f) zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky na úseku ochrany prírody prechádzajú na obce tieto pôsobnosti:

- vykonávanie štátnej správy v prvom stupni vo veciach ochrany drevín

- ukladanie nevyhnutných opatrení na ozdravenie dreviny vlastníkom (správcom, nájomcom) pozemku, na ktorom drevina rastie, alebo rozhodovanie o jej vyrúbaní

- prijímanie oznámení o výrube drevín z dôvodu hrozby bezprostredného ohrozenia zdravia alebo života človeka alebo značnej škody na majetku

- zabezpečovanie úloh na úseku náhradnej výsadby.

Podľa § 54a zákona o ochrane prírody má obec ako prenesený výkon štátnej správy nasledovnú pôsobnosť:

- vykonáva v prvom stupni štátnu správu vo veciach ochrany drevín v rozsahu ustanovenom týmto zákonom,

- môže uložiť vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku, na ktorom drevina rastie, aby vykonal nevyhnutné opatrenia na jej ozdravenie, alebo môže rozhodnúť o jej vyrúbaní podľa § 32 ods. 2 záko-

na o ochrane prírody,

- dáva súhlas podľa § 7 písm. h) a § 32 ods. 3 zákona o ochrane prírody,

- prijíma oznámenia o výrube drevín, ak hrozí bezprostredné ohrozenie zdravia alebo života človeka alebo značná škoda na majetku podľa § 32 ods. 5 zákona o ochrane prírody,

- v súhlase na výrub drevín môže uložiť vykonanie primeranej náhradnej výsadby alebo zaplatenie finančnej náhrady podľa § 33 ods. 1 zákona o ochrane prírody,

- plní ďalšie úlohy podľa § 33 ods. 3, § 45, § 55 a § 60 ods. 2 zákona o ochrane prírody.

Výrub drevín

Na výrub dreviny sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody (obce) s výnimkou:

a) stromov s obvodom kmeňa do 50 cm, meraným vo výške 130 cm nad zemou, a krovitých porastov s výmerou do 10 m²,

b) obnovy produkčných ovocných drevín,

c) hrozby bezprostredného ohrozenia zdravia alebo života človeka, alebo značná škoda na majetku (§ 32 ods. 3 zákona o ochrane prírody).

Žiadosť o vydanie súhlasu na výrub dreviny obsahuje tieto náležitosti:

a) meno a trvalý pobyt žiadateľa

b) katastrálne územie, parcelné číslo a druh pozemku, na ktorom drevina rastie, a kópiu katastrálnej mapy alebo iný doklad umožňujúci identifikáciu dreviny v teréne

c) súhlas vlastníka, správcu, prípadne nájomcu pozemku, na ktorom drevina rastie, ak žiadateľ nie je jeho vlastníkom

d) špecifikáciu dreviny, ktorá sa má vyrúbať, najmä jej druh, počet, zdravotný stav, obvod kmeňa meraný vo výške 130 cm nad zemou alebo v mieste najväčšieho obvodu kmeňa alebo výmeru krovitého porastu

e) odôvodnenie žiadosti (§ 1 ods. 7 vykonávacej vyhlášky).

Augustín Štefánek
zástupca starostu obce

LIPKA - TÉMA VEČNE (PRE KAŽDÉHO) AKTUÁLNA

STARNUTIE

Znova je tu jeseň. Ročné obdobie, v ktorom príroda, v našej zemepisnej polohe, odovzdáva svoju úrodu a pripravuje sa na zaslúžený oddych – zimný spánok. Je to obdobie hýriace množstvom farieb, ktoré tak dokonale namiešať a naaranžovať nedokáže žiaden maliar. Tí, ktorí si nájdú čas, stíšia svoje vnútro a zahĺbia sa do prírody, zacítia celou svojou osobnosťou – sluchom, zrakom, čuchom, hmatom i mysľou – akýsi stav vyvrcholenia, pokojného bytia a odumierania, vzácny stav rovnováhy a spokojnosti. Sú to pocity a postrehy, ktoré sa len veľmi ťažko a nedokonale dajú pomenovať a popísať.

U nás sa toto ročné obdobie zvykne spájať so starobou človeka. (Aj mesiac, ktorý je venovaný úcte k starším, je jeseňným mesiacom). Analógia s týmto ročným obdobím tu skutočne je. Veď starý človek akoby dovršoval svoje dielo, odovzdáva svoju celoživotnú „úrodu“ pre rodinu a spoločnosť. Jeho snaženia dosiahli v pozemskom živote vrchol. Začína oddychovať, pokojne čakať na to, čo príde. Čestné pokojné tváre a ruky starých ľudí vyžarujú hlbokú životnú múdrosť. Aspoň trochu pochopiť starých ľudí dokážu len tí, čo v ich prítomnosti stíšia svoje myšlienky a všetkými zmyslami a srdcom sa snažia zachytiť z reči, pohybu a pohľadu tie prežité bolesti i radosti, ktoré skrášľujú našich starkých

Starnutie je zákonitým dovršujúcim procesom vývoja človeka. Starobe a smrti nemožno uniknúť ani im zabrániť. Žiaden ľudský život na Zemi nie je večný.

Akými príznakmi sa starnutie prejavuje?

- Najvýraznejším znakom staroby je pokles fyzickej výkonnosti (telesných síl človeka).

- Nastávajú zmeny zraku, sluchu, pamäti, myšlienkového produkcie (pohotovosť v myslení, riešenie náročnejších úloh...)

- Vzniká problém s adaptáciou – prispôbovaním sa zmenám a novému životu spoločnosti.

Tieto všetky (i ďalšie) zmeny sprevádzajú každé starnutie, no nemusia byť a nie sú u každého rovnako silné a rýchle. Sú to ľudia, ktorí sú svieži a aktívni v 80 ba i v 100 rokoch a sú ľudia, ktorí sú už v 50 – ich rokoch nemohúcimi starcami. Závisí to od množstva okolností. Ich presné definovanie a vplyv na človeka je lekárske vedným odborom a je v stálom badaní.

Bez ohľadu na to, čo hovoria vedci a odborná literatúra, spomeňme a predstavme si tých starých ľudí, ktorí žili a žijú medzi nami. Skúsme aspoň trochu prebádať ich spôsob života a hľadať „múdrosť nášho starnutia“. Pripomeňme si niektoré z nich:

1. Brať starnutie ako samozrejmosť. Riadiť sa neodškriepiteľnou pravdou, že „žiť, to znamená aj starnúť“. Zmieriť sa s tým, že sa stráca krása, vypadávajú vlasy a zuby, krivia sa kosti, ubúdajú sily. Nemrhať svoje posledné sily na zastavenie týchto príznakov staroby.

2. Dôležitým prostriedkom v starobe (i v každom veku) je produktívna práca. Práca primeraná veku, zdraviu a schopnostiam človeka. Hlavne v starobe by mal mať človek cieľ vykonávať určité povinnosti. Práca by mala byť zmysluplná, ale nie „súťaživá“ s cieľom dokazovať okoliu „čo všetko ja ešte dokážem“ alebo „aký som ja nenahraditeľný“.

3. Staršiemu človeku pomáha, keď si zachová túžbu po poznaní. Nemal by sa preto uzatvárať pred vonkajším svetom. Mal by sa snažiť žiť v zhode s najbližším okolím, s dedinou a celou spoločnosťou.

4. Treba mať odvalu, aby človek vedel byť starý. Aby sa vedel pravdivo pozrieť na prežitý život – na jeho pekné i horšie stránky, na úspechy, sklamaná i prehry. Nič z toho sa už nevráti, no všetko prežité obohatilo človeka poznaním a skutočne múdry človek to dokáže zúročiť.

Keď sa pozrieme okolo seba, zistíme, že tu spolu s nami žije veľa starších i starých ľudí. Babky a dedkovia s paličkami, i zhrbení a krívajúci bez paličiek. Ťažko chorí a nevládni pripútaní na posteľ či kreslo a odkázaní na pomoc iných.

Zvráskavení starčekovia a starinky, ktorí však majú ešte svižný krok, postarajú sa o seba, ba pomáhajú ešte aj iným. Títo všetci tu žijú medzi nami, stretávame ich, počujeme o nich. Správame sa však k nim tak ako by sa patrilo? Žili a žijú v našej spoločnosti, v našej dedine. Tu odovzdali svoje sily a schopnosti, pracovali pre ďalšie pokolenia, ktoré ich vystriedajú.

Aj keď nemáme veľa materiálnych možností aby sme mnohým z nich pomohli, môžeme im pomáhať iným spôsobom. Ten iný spôsob pomoci je v každom z nás. Nechoďme okolo nich nevšímavo ako keby tu neboli. Neopovrhujme nimi, neodsudzujme ich, že sú špinaví, gramblaví, že smrdia, že nič nevedia....

Nájdime si pre nich aspoň pozdrav, úsmev, či milé slovo. Prejavme o nich trochu záujmu. A hlavne tvrdo trestajme tie deti a mládež, ktoré sa vysmieávajú zo starých ľudí, pohrdajú všetkým čo nie je pekné, módne a super. Nezaškodí, hlavne rodičom – pripomenúť si známú múdru rozprávku „O troch grošoch“. Koľko hlbokej pravdy a životnej skúsenosti je ukryté v odpovedi poddaného: „Tri groše – jeden vraciam (živím starého otca), druhý požičiavam (živím svoje deti) a z tretieho sám žijem!“

Každá spoločnosť je natoľko humánna, nakoľko sa vie postarať o svojich najstarších členov. Nikto a nič nás nezbaví povinnosti poskytnúť človeku, ktorý svoj produktívny vek odovzdal spoločnosti, aby mohol v nej dôstojne dožiť svoj život.

Toto majme na pamäti a snažme sa takto nasmerovať aj život v našej obci.

Veľa múdrosti pre život Vám želá

Lipka

KULTÚRNE AKCIE V III. ŠTVRŤROKU

- 4. júl - Festival DH Okolo Súče
- 11. júl - Volejbalový turnaj o putovný pohár starostu obce
- 18. júl - Hornosúčanských 15 km
- 25. júl - Hornosúčanské hudobné leto – koncert Komoranka
- 8. august - Hornosúčanské hudobné leto – koncert Chabovienka
- 21. august - Peňažná – moravsko – slovenské stretnutie
- 22. august - Hornosúčanské hudobné leto – koncert Horsus
- 27. august - Nočný pochod na Krásny Dub pri príležitosti 60. výročia SNP
- 27. august - Vystúpenie DFS Čajka v Dubnici nad Váhom na festivale folkl. súborov
- 1. september - Cyklotúra
- 5. september - Dožinky
- 18. september - Autobusový zájazd do Prahy s družobnou obcou Rokytnica na muzikál Bedári

Mariánske pútnické miesto - Frivald - Rajecká Lesná

Už niekoľko rokov upútava mariánskych ctiteľov malebné mariánske pútnické miesto Rajecká Lesná, starým názvom Frivald. Mariánske púte sú tu už oddávna, no v posledných časoch pútnikov priláha aj krásne vyrezávaný betlehem.

Pre našu farnosť sa v tomto roku Rajecká Lesná stala ešte bližšou. Od 1. júla tu totiž začal „kaplánčiť“ náš novokňaz Mirko Bilčík

12. septembra, pri príležitosti farských hodov sa konala do Rajeckej Lesnej púť z našej farnosti. Pútnikov z našej farnosti sa zozbieralo na tri autobusy.

Hoci pre pastoračné povinnosti som sa osobne nemohol tejto významnej púte zúčastniť, predkladám vám, drahí moji farníci, aspoň niekoľko historických pohľadov na toto pútnické miesto.

Rajecká Lesná /Frivald/ sa nachádza v krásnej oblasti Rajeckej doliny, asi 10 km od mestečka Rajec. Administratívne patrí do Žilinského kraja i Žilinského okresu.

Už pri vstupe do obce pútnikov upúta vysoká veža frivaldského kostola a za ňou na návrší krásna Kalvária. Malebné údolie a okolité hory na čele so známym vrchom Kľak dodávajú celému vzhľadu efekt, takže každý si s radosťou pozrie úhľadnú dedinku, ktorá si zachovala svoj typický slovenský ráz.

Ako prvý upúta pozornosť krásny kostol zasvätený Narodeniu Panny Márie, ktorý nemá páru v ďalekom okolí. V starých časoch bol v blízkosti terajšieho kostola starý kostolík z 13. až 14. storočia. Zachovalo sa nám len sanktuárium. Na jeho vonkajšej strane bolo možné donedávna vidieť maľby i nápis „frivaldens“. Ako farnosť sa Frivald datuje od roku 1698. Patrila do Lietavského panstva v Trenčianskej stolici. Dnes farnosť patrí do rajeckého dekanátu a nitrianskej diecézy. Názov Frivald sa používal do roku 1948. V období totality sa používal názov Rajecká Lesná. Po nežnej revolúcii sa opäť používajú oba názvy.

Pre kostol vo Frivalde vydal pápež Pius VII. už v roku 1801 dekrét (Breve apostolicum), ktorým udeľuje kostolu plnomocné odpustky.

Pretože starobyľý kostolík nestačil pojať ani polovicu veriacich Frivaldu a pútnikov, nariadil nitriansky biskup Jozef Wurum stavbu nového pútnického chrámu. Správcom farnosti bol horlivý kňaz Jozef Karell, ktorý za pomoci ochotných farníkov dostaval kostol roku 1866. V tom roku, 27. mája, bol kostol posvätený na slávnosť Najsvätejšej Trojice, za účasti veľkého množstva /asi 15 tisíc/ veriacich a kňazov zo širokého okolia. Milostivá

Márie, na sviatok Zvestovania Panny Márie, na ôsmu nedeľu po Duchu Svätom, no a samozrejme na hlavné púte na najsvätejšiu Trojicu a na sviatok narodenia Panny Márie.

Rajecká Lesná však popri svojom mariánskom kulte je význačná ešte čímisi iným, čo toto pútnické miesto ešte väčšmi vyzdvihlo a preslávilo, nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí, dokonca až v zámorí. Je to krásny vyrezávaný betlehem, ktorý zo-

brazuje život slovenského ľudu. Je to dielo, ktoré nemá na Slovensku páru. Toto unikátne dielo vytvoril majster Pekara z Rajeckých Teplíc, ktorý na tom pracoval 15 rokov. Slovenský Betlehem požehnal 26. novembra 1995, na Nedeľu

Krista Kráľa, nitriansky diecézny biskup kardinál Ján Chryzostom Korec. Účelová budova, ktorá nesie názov Dom božieho narodenia, bola postavená podľa projektu Ing. Stanislava Machovčáka zo Staškova. O umiestnenie Slovenského Betlehemu do Rajeckej Lesnej sa zaslúžili vefadôstojní páni Vojtech Valent a Alexander Klabník – obaja už zosnulí a samozrejme súčasný správca farnosti kanonik Pavol Šadlák.

Odvtedy Slovenský Betlehem je navštevovaný mnohými pútnikmi. K významným pútnikom z oblasti cirkevného života patrí náš diecézny biskup kardinál Ján Chryzostom Korec, metropolita a arcibiskup bratislavsko-trnavskej arcidiecézy Mons. Ján Sokol a bývalý nuncius v Československu arcibiskup Giovanni Coppa. Z hostí politického života navštívil Slovenský Betlehem vtedajší prezident Rudolf Schuster a premiér Mikuláš Dzurinda. Významným pútnikom bol aj hviezda NHL a český hokejový reprezentant Jaromír Jágr.

Zatiaľ poslednou najvýznamnejšou udalosťou pútnického miesta bol 7. september 2002, kedy Svätý Otec Ján Pavol II. vyhlásil kostol Narodenia Panny Márie za Baziliku – Minor.

Váš duchovný otec Jaroslav

Vítajte v Mariánskom pútnickom mieste

Rajecká Lesná - Frivald

Dom Božieho Narodenia

Kostol Narodenia P. Márie

Kaplnka sv. Anny na hôrkoch

Luridská kaplnka

socha Panny Márie s Ježiškom, ktorá pochádza zo 16. storočia, bola slávnostne prenesená do nového chrámu na hlavný oltár. Preto sa v Rajeckej Lesnej každoročne koná hlavná púť na slávnosť Najsvätejšej Trojice a na sviatok Narodenia Panny Márie. Z okolitých miest a dedín putovali nemeckí farníci do Frivaldu aj na Turíce.

V rokoch 1920 – 21 postavili farníci z milodarov od rodákov z Frivaldu žijúcich v Amerike krásnu Kalváriu. Na vrchu Kalvárie stojí kostolík Nanebovstúpenia Pána. Pod Kalváriou je Luridská kaplnka, z ktorej vyviera päť prameňov priesračnej vody.

Za bývalého režimu bolo toto pútnické miesto dosť zanedbané a devastované. V poslednom čase horlivosťou farníkov, obetavých pútnikov, no najmä zásluhou terajšieho správcu farnosti vdp. dekana a kanonika Mgr. Pavla Šadláka sa vybudoval moderný pútnický areál. Tvorí ho obnovený kostol zvonku i zvnútra, dom pre pútnikov, Dom Božieho milosrdenstva pre vysluhovanie sviatosti zmierenia, amfiteáter a obnovila sa aj frivaldská kalvária.

Plnomocné odpustky možno získať v Rajeckej Lesnej podľa dekrétu Pia VII. na sviatok Nepoškvrneného počatia Panny

ŽIJÚ MEDZI NAMI

Ďalším z rubriky „Žijú medzi nami“ je pán Ivan Kako zo Závrskej. Prečítajte si niečo o ňom.

Som ženatý, mám dve deti, syna a dcéru. Už 20 rokov pracujem v Agrosúči a. s. Horná Súča ako elektrikár – údržbár.

Aj keď nerád hovorím o sebe, musím sa priznať, že mám veľa rôznych záľub, ktoré popri iných povinnostiach zvládnuť je náročné. Ale pokiaľ mi bude slúžiť zdravie, verím, že mi to vydrží. Rozprávať o týchto koničkoch by sa dalo celé hodiny, ale pokúsím sa to skrátiť. Je to chovateľstvo, včelárstvo, záhradkárstvo. Z tých oddychových je to návšteva hudobných festivalov, vystúpenia dychových hudieb, a rád si zahrám na heligónke pri rôznych rodinných oslavách, alebo len tak pre potešenie.

Chovateľstvo – tu ma chytilo za srdce už ako malého chlapca, choval som všetko možné, čo som zohnal. Neskôr, keď som začal chodiť do základnej školy v Hornej Súči, spoznal som školníka Petra Birasa. Bol to chovateľ telom i dušou, ten sa mi stal akýmsi vzorom. Teraz chovám kanáriky, holúbky diamantové, hrdličky chichotavé. Ďalej sú to poštové holuby, s ktorými by som v budúcnosti rád závodil. Zatiaľ to nie je možné pre nedostatok času.

Teraz sa zameriavam hlavne na chov králikov. Chovám plemeno Meklenburský strakáč modrý, ktoré bolo vyšľachtené v bývalej NDR. Na Slovensko si ho ako prvý priviezol pred pár rokmi chovateľ Ján Čapkovič z Veľkých Kostolian, odkiaľ pochádza aj základ môjho chovu. Neskôr som si zaobstaral dvoch jedincov z Rakúska (Walesu), nebola to lacná záležitosť. Túžbou každého chovateľa čistokrvných zvierat je zúčastniť sa rôznych výstav. Aby tak mohol urobiť, musí byť členom Slovenského zväzu chovateľov. Keďže u nás táto organizácia zanikla, prihlásil som sa za člena v Drietome. Tak som sa v

minulom roku prvý krát zúčastnil oblastnej výstavy v Trenčianskych Stankovciach.

Teraz 3. a 4. 9. 2004 som sa zúčastnil na XII. celoštátnej výstave mláďat králikov s medzinárodnou účasťou v Adamovských Kochanovciach.

Včelárstvo – tomu sa venujem nepretržite 23 rokov. Včelárstvo má tú výhodu, že si cez zimu oddýchnem, aj keď sa pomaly pripravujem na novú sezónu. Včelársky rok totiž začína v auguste. Od jari do jesene je pri včelách práca dosť, pretože tu platí pravidlo: „Do včiel treba ísť vtedy, keď to potrebujú a nie, keď má včelár čas“. Inak by bola všetka námaha zbytočná.

Záhradkárstvo – tu sa zameriavam hlavne na ovocné stromy, ktoré rád vrúbľujem. Veď nie je väčšia radosť, ako keď prinesiete na stôl prvé ovocie zo stromčeka, ktorý ste sami vypestovali.

Keď mám chvíľu voľného času, najmä nedeľné popoludnie, rád sa prejdem prírodou so svojim spoločníkom – psom. Vlastným čístopokrvnú rasu Hovawart.

Aby som sa mohol všetkým týmto záľubám venovať, musím prečítať veľa odbornej literatúry, čo ma však veľmi baví. Okrem iného mám na starosti aj stavbu rodinného domu, čo mi odčerpáva najviac zo svojho voľného času. Ale všetko sa dá zvládnuť, keď všetci v rodine priložíme ruku k dielu a keď vydrží zdravie, to je najdôležitejšie. Na záver by som rád podotkol, že sa vždy snažím riadiť heslom zo svojho stužkového oznámenia: „Nie ten, kto v záhaľke žil, ale ten, kto tvoril a vytvoril, môže povedať, že žil“.

Poznámka: Naozaj veľa zaujímavých záľub a hlavne veľa podnetov pre tých, ktorí sa nevedia rozhodnúť a majú čas. Možno, že niektoré dieťa zo základnej školy si tiež vyberie svoj vzor. Prajem mu veľa tvorivých úspechov.

E. Klinková

SPOMIENKA NA NÁŠHO ZOMRELÉHO RODÁKA

Na tomto mieste uverejňujeme príspevok, ako spomienku na nášho rodáka Ladislava Faryho. Aj v minulosti žilo medzi nami veľa

schopných, šikovných ľudí, ktorých ešte mnohí občania pamätajú. Aj keď sa žilo ťažko, vedeli si život spríjemňovať rôznymi humornými situáciami, či humornými piesňami.

Texty ich piesní, ktoré sami poskladali sa spievajú dodnes, avšak mladí ľudia už nevedia autorov. Aj polia si ľudia vážili inak ako dnes a preto tí, čo chodili pásť kozy a dobre ich neustrážili, boli „na škodu“, z toho vznikla pieseň:

„My kozári, veľkí škodári,
naše kozy sa pásajú
po celom choťári...“

alebo ešte známejší text piesne:

„Šiel som za noci sliepky krásť
do kurína.

Kohút sa so sliepkou lúčil, ja som ho do vreca strčil,
chytili ma...“

Aj vtedy sa vedeli ľudia presadiť aj vo svete. Laco sa priatelil s Jankom Poláčkom až do svojej smrti. Obaja boli schopní a pracovali - Laco ako staviteľ, Janko je inžinier.

Janko aj so sestrou Boženkou chodili tu do školy z Trnávky. Ich rodičia žili vo Francii a tak vedeli všeličo „zo sveta“. Naši rodičia len robili na poliach, deťom sa nemali čas venovať a tak sme boli oproti nim pozadu.

Boženka Poláčková s Jankom by tiež mohli napísať príspevok do Hlásnika o ich živote.

Filoména Faryová

Viete, že...

- Záhradkári v našej obci poriadajú výstavu ovocia a zeleniny, ktorá sa uskutoční v dňoch 30. októbra – 4. novembra 2004. Záujemcovia pripravte si svoje exponáty na výstavu.

- Obecný úrad v Hornej Súči pripravuje zaujímavú akciu pod názvom „Spevy troch generácií“. Prehliadka sa uskutoční v januári 2005 a účastníci sa môžu prihlásiť u kultúrnej referentky v kancelárii KD.

Óda na rodnú zem

Aj takto sa dajú vyjadriť spomienky rodáka p. Viktora Koprivňanského, ktorý žije na Morave a má už viac ako 80 rokov.

„V ústí Hornej Súče pekná rovina,
na nej usídlený mlynár Vrba.
Má on štyri dcéry a páteho syna,
ktorého volajú Fňučno Vrbina.

Obráťme sa vlevo, hore dolinú,
tam snád' od vekov prebýva Majer za vodu.
Tento starý Majer keď ráno vstáva, všetkým nadáva,
po Jasenovém ich rozháňa
a za hodinu nato ich zas zvoláva:

Hanuša, Betuša, Katuša, Magduša,
Ondriš, Juro, Jožo, Beňoš, hybajte jest,
len tak hulázňa.

Vedle neho býva, to je mlynár náš,
toho nazývajú Zachara Otčenáš.
A tento Otčenáš nízkej postavy,
len tá chyba veľká – je večne ozralý.

Ten keď ráno vstáva,
rozkazy dáva: Štefan hneď do mlyna,
Ondriš bude doma, Viktor s koňmi do hory
a on sa ticho zebere – šuchy, šuchy k Pavlíkovi.

Ty, pane Pavlík, dobré ráno Ti,
hen mi nalej za deci, - toho národného.
Navštívi Kalíka aj Podešvovú
no a neobejde ani pani Bartkovú.

Príde večer domov podgurážený
a hneď začne „láteriť“, prečo mlyn stojí.
Sám sa zastavil, že mlieč nebude,
dokáď mlynár piť bude – on stávkovať bude.

Mám rád svoj rodný kraj, rodnú Koprivnú,
veď už tam majú novú celú dedinu.
Keď už vypadáme ako dedina,
poďme si vydobyť do mesta práva.
Vy ste ešte neni žádná dedina,
však vy nemáte svojho richtára.

Rozmýšľali preto, koho majú dať,
lebo Jožo Remeník, ten to nechcel vzáť.
A čo Cyril Krajčí, tej je fikaný,
to by bol pre nás richtár obstojný.
Toho my nechceme, toho tak nechať,
do roka by nás chcel k štátnym majetkom pridať.

A čo Ondrej Zachara, to je chlap skromný,
to by bol pre nás richtár obstojný.
Ato teda nie, radšej tak nechať,
to by chcela Mrázíčka všetko ovládať.

A čo Štefo Zachara, mlynár bývalý
to by bol pre nás richtár populárny.
Toho my nechceme, takú opicu,
ten celý rok cucá len slivovicu.

Základná škola informuje

Vážení rodičia!

Plynie už nový šk. rok 2004/2005. Pokračuje úplne novým spôsobom financovania, keď obec získava od štátu finančné prostriedky na mzdy zamestnancov a prevádzku školy podľa počtu žiakov.

Preto v rámci racionalizačných opatrení bolo k 1. septembru 2004 zrušených v SR viac ako 200 škôl, takmer 500 škôl bolo zlúčených s inými školami. Nutnosť šetriť neobišlo ani našu školu. Hlavným dôvodom bol opätovný pokles počtu žiakov (tento rok o 20 žiakov) a tým znížený prísun finančných prostriedkov. Zlúčili sme 3 triedy 8. ročníka do 2 tried, zmenili sme spôsob delenia telesnej výchovy, znížili sme úväzky pedagogických pracovníkov.

Žiaľ trend poklesu počtu žiakov v základnej škole bude pokračovať aj v ďalších 5 rokoch.

Aký je šk. rok 2004/2005?

Triedy:	žiaci:	tr. učiteľia:
1. roč.	18	Mgr. M Levák
2. roč.	24	Mgr. T Michalová
3. roč.	28	Mgr. M Bulejková
4. roč.	22	Mgr. H. Hulínová
1. – 2. roč.	7	Mgr. E. Chupáčová - Dúbrava
5.A	23	Mgr. T. Nébus
5.B	21	Mgr. L. Mintáchovej
6.A	21	Mgr. N. Nováková
6.B	23	Mgr. Z. Šatková
7.A	25	Mgr. G. Michalíková
7.B	27	Mgr. O. Ondrušková
8.A	33	Mgr. E. Balajová
8.B	31	Mgr. T. Orišková
9.A	14	Mgr. K. Gugová
9.B	21	Mgr. V. Laurinec

Celkový počet žiakov: 338 , chlapci-179, dievčatá- 159

A čo Fero Gago,
je chlap ako hrom.
Ale to by bola Pekárka zas „podrichtárom“.
Ešte je tu jeden, chlapec jako fík,
menuje sa Ludvík Jánošík.
To je ono, to by bolo hej, keby
on bol ten Jánošík, zbojník z Terchovej.

A či my to máme nechať tak?
Veď najlepší richtár bude Gusto Šesták.

Já Vám za dôveru mockrát ďakujem,
ale za sekretárku si len Magdu vyberiem.

Riaditeľ školy: Mgr. Dušan Černek
Zástupkyňa riaditeľa školy: Mgr. Dan-
ka Zakopčanová

Ostatní pedagogickí pracovníci školy:
Mgr. H. Tencerová, Mgr. J. Petrovičová,
M. Rajnincová, Mgr. M. Radosová.

Mgr. J. Šedivý- špeciálny pedagóg,
učiteľ

ThLic. J. Ondráš- učiteľ náboženskej
výchovy

K. Majerčíaková- vychovávateľka ŠK
Novinkou vo vyučovacom procese je
zavedenie povinného vyučovania cudzieho
jazyka (anglický jazyk) od 3. ročníka.

Významnou zmenou bude i rozšírenie
záujmových činností v mimovyučovacom
čase (krúžky) v rámci vzdelávacích pou-
kazov Ministerstva školstva SR.

Želám všetkým deťom bezproblémový
a úspešný školský rok, rodičom ra-
dosť z úspechov ich detí a všetkým pe-
dagogickým i prevádzkovým zamestnan-
com školy trpezlivosť a chuť do práce.

Podakovanie

Ďakujem členom Rady školy pri Zá-
kladnej škole Michala Rešetku Horná
Súča (poslancom OZ, rodičom, zamest-
nancom školy) za dôveru, ktorú mi preja-
vili opätovným zvolením do funkcie riadi-
teľa školy.

Verím, že Vašu dôveru nesklamem.

Spoločne s celým pedagogickým ko-
lektívom urobíme všetko preto, aby bolo
deťom v základnej škole poskytované
kvalitné a moderné vzdelávanie, pomô-
žeme im byť úspešnými v školskej práci
i v mimoškolských aktivitách.

Mgr. Dušan Černek, riaditeľ školy

Nehnevajte sa na mňa, že Vás tak dobieram,
veď já v noci ve sne „ludé“, na Vás rád vzpomínám.
Málo ľudí už mňa tu zná, což jed škoda jej,
Ja som predsa Koprivňanský Viktor,
rodák z Koprivnej.

Chcem Vás ešte naposledy požádať,
nesmiete ma keď ja umrem
hlboko zahrabať,
bych sa mohol aj po smrti
na Koprivnú podívať.“

Viktor Koprivňanský, náš rodák

ZO ŽIVOTA DŮCHODCOV ZÁVRSKEJ

Tak ako je jeseň v prírode pestrá, tak je to aj v živote človeka v staršom veku. Raz svieti slnko (to vtedy keď sa cítime zdraví a v pohode), raz prší, fúka vietor (keď nás niečo trápi alebo keď preberáme dôchodok).

V živote starších obyvateľov v Závrsej k pohode a spokojnosti už rok prispieva aj to, že sa majú kde stretávať počas dlhých jesenných, zimných i jarých podvečerov.

Keď sa niekoľko nadšencov v Závrsej rozhodlo podľa vzoru svojich spoluobčanov v Hornej Súči založiť organizáciu Jednoty dôchodcov Slovenska aj za účinnnej podpory Mgr. Mikuláša Medveca predsedu JDS v Hornej Súči, hľadali sme možnosti, kde sa budeme pravidelne stretávať. Máme síce kultúrny dom ale od septembra do mája by sa muselo v ňom kúriť. Mali sme šťastie. Obecnú knižnicu v Závrsej bolo potrebné premiestniť do vyhovujúcejších priestorov. Jediným voľným a vhodným miestom bola jedna z miestností v bývalom školskom byte. Vďaka rozhodnosti a pochopeniu starostu obce p. Pavla Bilčíka a veľkej podpore kultúrnej komisie pod vedením p. Radovana Sásku a tiež za pomoci p. Evy Klinkovej má od novembra 2003 Závrská knižnica, ktorá je dostatočne veľká a teplá. Knižnica zároveň slúži ako klubovňa, kde sa my dôchodcovia stretávame. Okrem toho sa v tejto miestnosti konajú voľby, v zimnom období tu zasadať výbory ostatných organizácií a tu sa aj nacvičuje

program so súborom Chabováčik.

Klubovňa je pre dôchodcov voľná každý pondelok od 17. 00 do 19. 00. Každé stretnutie v klube má iné zameranie: spoločenské hry, náboženské(modlenie, čítanie Biblie), náučná a voľná činnosť. Naša činnosť sa nekončí iba v klubovni. Tri veľké spoločenské podujatia sme mali v KD. Programom prispeli žiaci školy, Chabováčik, aj niektorí dôchodcovia.

Fašiangové posedenie spestril hrou na harmonike p. Stanislav Stehlík, poslanec za Závrsku.

V auguste sa vydarila spoločná opekačka. Dvakrát sme sa zúčastnili brigády na úprave školského areálu. Štvrťročne oslavujeme narodeniny každého nášho člena. Okrem našich aktivít a podujatí sa zapájame aj do ďalších, ktoré pripravuje pre nás Okresná Jednota dôchodcov Slovenska v Trečine alebo naše priateľské organizácie.

Teší nás, že takmer polovica – 43 obyvateľov dôchodcovského veku (aj niekoľko mladších) sú členmi Jednoty dôchodcov v Závrsej. Na našich aktivitách sú vítaní všetci obyvatelia našej osady.

Hoci je starším v kalendári venovaný len jeden mesiac v roku, výbor Jednoty dôchodcov v Závrsej sa snaží po celý rok, aby v týchto neľahkých a zložitých časoch bola jeseň života slnečná a šťastnejšia.

Daniela Ilkyvová, predsedníčka JDS v Hornej Súči - Závrsej

STRETNUTIE NA PEŇAŽNEJ – 4. ROČNÍK

Bola sobota 21. augusta a veľa ľudí sa na tento deň tešilo, pretože stretnutie na moravsko-slovenskej hranici sa konalo už po 4- krát.

Je to stretnutie neformálne, spontánne a hlavne stretnú sa tam známi ba aj rodiny, ktorí sa vidia raz za rok práve v tomto peknom prostredí. Rozširujú sa miesta na sedenie, pretože každý rok účastníkov pribúda a tiež sa rozširuje okruh miest z ktorých účastníci pochádzajú. Príchod nie je spoločný, skupinky ľudí idú zo strany moravskej aj slovenskej počas celého stretnutia. Okrem veľkej vatry čakali na oboch stranách stánky s občerstvením a so sladkosťami hlavne pre deti., ktorých tam bolo veľké množstvo a dosť „ešte nechodiacich“. Deti sa tešili hlavne na súťaž, kde ukázali svoju šikovnosť v zatĺkaní klinec, fúkaní balónov i

chôdzi v maxičizmách. Na záver dostali sladkú odmenu. Súťaže boli pripravené aj pre dospelých. Svoju odvahu dokazovali v pití piva, preťahovaní lana, vytrvalostnom tanči párov s vajcom medzi čelami, či skupinovom vyhrýzaní desaťkoruny v koláči. Nálada bola naozaj výborná, o čo sa tiež postarali chlapi z DH Chabovienka, ktorí tam hrali až do večerných hodín. Vstupom do EÚ sú plánované zmeny na spoločnej hranici, preto na základe „Rokytenské výzvy“ tu kolovala petícia proti týmto zmenám. Môžeme zhodnotiť, že padla na úrodnú pôdu a podpisov sa získalo veľa. Čas odchodu bol tiež individuálny, niektorí v najlepšom skončili, iní si pobyt predĺžili. Jedna akcia, umocnená pekným počasím, sa skončila a veríme, že na budúci rok sa stretneme znova.

E. Klinková

PRVÝ BICYKEL

Vynález bicykla má už skoro 200 rokov. Jeho predchodcami boli – celerifera zo 17. storočia od Francúza De Sivrac a velocipéd (dve kolesá pevne spojené s tyčou) z roku 1779 od Francúzov Blancharda a Maguira. Tiež sem patrí ruský nevoľník Artamanov. Oficiálnym držiteľom titulu prvý konštruktér bicykla je lesmajster, slobodný pán Karl Fridrich Von Drais, ktorý spojil tiež dve kolesá rámom, ale predné koleso urobil s kormidlom. Táto úprava bola taká úspešná, že sa tento vynález stal populárny pod názvom draisina- po našom drezina. Drezina sa stala hneď obľúbeným „dopravným prostriedkom“. Verejnosť ju považovala za súčasť noblesnej zábavy.

KRÍŽOM - KRÁŽOM NA BICYKLI

K zlepšeniu zdravia a k duševnej pohode sa môžeme prepracovať aj tak, že spestríme svoj denný režim trebárs aj takou túrou do prírody. A to nielen pešou túrou ale cyklotúrou.

Príjemné počasie, dobre naladení „cykloturisti“ - veľkí ale aj tí menší, to všetko patrilo ku strede 1. septembra 2004. Čo všetko sme v tento deň zažili? Podobne ako aj minulý rok, cieľom 2. ročníka cyklotúry bol Antonstál, kde sa nachádza lovecký zámok a okolie zámku poskytuje široké možnosti pre turistiku a cykloturistiku. Bolo by chybou takéto miesto nenavštíviť. Na 20 km dlhú trať sa vydalo 30 účastníkov peletónu. Vysoké tempo od štartu z námestia v Hornej Súči svedčilo o tom, že ani „stupáky“ na trati nebudú pre nás žiadnou prekážkou. Naša trasa viedla cez Dolnú Súču, Skalku nad Váhom, Klúčové, Ľuborču, Antonstál a cez Krásny Dub naspäť do Hornej Súče. Nechýbali ani také pomôcky ako signalizačná zástavka a lekárnica, ktorú sme našťastie nemuseli použiť. Neodmysliteľnou súčasťou našej jazdy boli aj tak potrebné „občerstvovacie stanice“.

Oproti minulému roku bola malá zmena - nekonal sa obed v loveckom zámočku, ale sami sme si ho pripravili na ohni z vlastných privezených zásob. Oko všadeprítomnej kamery zachytilo rôzne druhy opekaných špecialít, ktorých vôňa sa niesla široko – ďaleko. A keď sa k tomu pridal ešte podmanivý zvuk gitary, všetci sme si povedali, že to stálo za tú námahu na bicykli. Najmladší účastníci boli odmenení milými darčekom. Cestu späť sme na našich oceľových tátošoch zvládli bez problémov, s jednou prestávkou na Krásnom Dube. Potom už len prudké klesanie a cieľ našej cesty v Hornej Súči. Svieže tempo a hlavne chuť prekonať samých seba nás utvrdili v presvedčení, že 3. ročníka cyklotúry sa zúčastníme znova.

A. Mráziková

Futbaloví veteráni spomínali

V poslednú septembrovú nedeľu bolo na našom ihrisku akosi rušnejšie. Hral sa zápas medzi našimi futbalistami a mužstvom Nová Ves. Futbalová nedeľa ako iné, len divákov o čosi viac, slávnostnejšie „nahodení“. Už vyhlásenie v miestnom rozhlase a tri nástenky umiestnené v obci napovedali, že sa na ihrisku bude konať čosi, čo tu ešte nebolo.

skrývaná radosť bývalých futbalistov, najmä tých, ktorí už v obci nežijú ale i domácich. Po krátkej slávnosti na ihrisku, kde prevzali z rúk zástupcov Oblastného futbalového zväzu v Trenčíne krásne pamätné listy a upomienkové poháre, zišli sa na posedení v Bare Oáza. Tu si pri pripravenom malom občerstvení spomínali na rôzne zážitky, udalosti z ich

Medvec.

Funkcionármi v tomto období boli a zúčastnili sa Ľudovít Sáska, Alojz Daniž, Imrich Kučeravý, Milan Kučerák.

Spomenuli si i na tých, ktorí sa tohto výročia nedožili, hráči Jozef Panák – kapitán, Jaroslav Biras, Marian Panák, Jozef Panák a funkcionári Jozef Coník, Jozef Hilčík, Jozef Chupáč.

Hornosúčania oslavovali 30. výročie postupu do okresnej futbalovej ligy a 40. výročie nadviazania futbalovej spolupráce s družobnou obcou Šanov.

Vtedajší tréner „chlapcov“, ktorí v sezóne 1973/1974 vybojovali postup, Ľudovít Sáska, dostal nápad usporiadať stretnutie aktérov tohto úspechu. Od nápadu k realizácii nie je ďaleko, najmä keď tento našiel priaznivú odozvu u organizačného výboru, ktorým boli Jozef Biras/Betaček, František Sádecký, Ján Ondračka a spomínaný Ľudovít Sáska.

Zhromaždenie rôznych dokumentačných materiálov, ich zverejnenie, zabezpečenie účasti zástupcov Oblastného futbalového zväzu, funkcionárov TJ a samotných hráčov, zástupcov družobnej obce Šanov dalo „zabrať“ všetkým, ktorí sa na toto podujali.

Odmenou za ich úsilie však bola ne-

účinkovania vo futbale a spoločne zaspievali.

Zaslúži si spomenúť, že vtedajší hráči dosiahli sériu 24 zápasov bez prehry, čo sa doteraz v histórii hornosúčanského futbalu nepodarilo ani jednej futbalovej generácii.

Tejto vydarenej športovo-spoločenskej akcie sa zúčastnili takmer všetci hráči a funkcionári, ktorí pred 30 rokmi úspešne reprezentovali hornosúčanský futbal.

Boli to títo hráči: Milan Biras, František Sádecký, Štefan Kučerák, Pavol Sádecký, Viktor Hilčík, Ján Hilčík, Augustín Hilčík, Vladimír Zemanovič, Miroslav Fary, Ondrej Repa, Pavol Blaho, Jozef Biras, Peter Seriš, Ján Ondračka, Jozef Kučerák, Pavol Kučeravý, František Guga, Ján Biras, Štefánek Ladislav.

Ospravedlnili sa hráči Marian Maruška a Dušan Chupáč funkcionár Mikuláš

Družobnú obec zastupovali: legenda šanovského futbalu p. Kalík a p. Orság, ktorí sa zúčastnili všetkých 40-tich ročníkov.

Na záver treba poznamenať, že aj keď žijeme hektickú dobu, dokážeme si uvedomiť, že vďačnosť a úcta v pravý čas a na pravom mieste dokážu veľa.

Treba preto poďakovať všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom pričínili o priebeh tohto podujatia. V prvom rade spomínanému organizačnému výboru, zástupcom Oblastného futbalového zväzu Trenčín, no v neposlednom rade i sponzorom:

Františkovi Sádeckému, Obecnému úradu v Hornej Súči, Anne Birasovej z Baru Oáza, Jakubovi Sáskovi – Vináreň Jasa a LR Crystal Lednické Rovne.

Vďaka za príjemne prežitú športovú odpludnie i večer.